

ἀπόχωμα τό, ἀμάρι. ἀπόχονμα Μακεδ. (Βελβ.) Πληθ. ποχώματα Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. χωμα.

1) Πληθ., τὸ ὑπόλειμμα τοῦ σιταριοῦ μαζί με χώματα τὸ ἀπομένον εἰς τὸ ἄλῳνι Ρόδ. Συνών. ἀποσίταρο.

2) Γῆ ἀργιλλώδης χρήσιμος πρὸς τεκτονικὴν χρῆσιν Μακεδ. (Βελβ.)

ἀποχωματίζω Μποῆμ Ἀγριοπούλ. 11.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. χωματίζω.

Καλύπτω με χώμα, θάπτω: Ἀποχωμάτισαν τὸν γιόν της. Συνών. ἀποχώνω 1, παραχώνω, χωματίζω, χώνω.

ἀποχώνω Κάρι. ἀποχόνω Σκυρ. ποχώνω Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Νεοκαισάρ. Νικόπ.) ποχώνω Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτάκ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποχώννυμι = φράσσω διὰ χωματώσεως.

1) Μετβ. κρύπτω ὑπὸ τὴν γῆν, θάπτω Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτάκ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Νεοκαισάρ. Νικόπ.): Τὰ λίρας πούχωσά τα ἔς σὴ χῆ (ἔς τὴ γῆ) Ἀραβάν. Ποῦ τὸ πούχωσαν τὸ μάννα σου; αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποχωματίζω. β) Καλύπτω τὸν σπόρον ὑπὸ τὴν γῆν μετὰ τὴν σπορὰν ἰσοπεδῶν αὐτὴν Κάρι. Συνών. ἰσοδρομίζω, σβαρνίζω, σαρακλίζω. 2) Ἀμτβ. καλύπτομαι ὑπὸ χιόνος Σκυρ.: Ἀπόχ'σε οὐλες ὁ τόπος. Ἀν κόψη ὁ ἀγέρας ἴσαμε τὸ βράδ' θ' ἀποχούση.

ἀπόχωρα ἐπίρρ. Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀπόχωρος.

Χωριστά, χώρια, μακρὰν ἀπὸ τινος.

ἀποχώρησι ἡ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀποχώρησις.

1) Ἡ ἔκ τινος τόπου ἀπομάκρυνσις τινος κατόπιν τοῦ στρατιωτικοῦ σαλπίσματος: Σήμανε ἀποχώρησι. 2) Τὸ πρὸς ἐπ'ἀνόδον τῶν στρατιωτῶν ἢ οἰκοτρόφων εἰς τοὺς κοιτῶνάς των σημαινόμενον σάλπισμα ἢ κτύπημα κώδωνος: Βάρεσε ἀποχώρησι.

ἀποχωρητήριο τό, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποχωρῶ = ἀποβάλλομαι ὡς ἔκκρισις.

Μέρος ἐνθα ἀποπατεῖ τις, τὸ ἀφοδευτήριο. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκαῖο 1.

ἀποχωρίζω κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀποχωρίζου Πελοπ. (Λακων.) ἀποχωρίζου Τσακων. ἀποχωρίζου βόρ. ἰδιώμ. ἀποχωρίζω Κάρι. ποχωρίζω Ἰων. (Ἐρυθρ.) Κύπρ. Νίσυρ. Ρόδ. Τῆλ. κ. ἀ. ποχωρίζου πολ. λαχ. βορ. ἰδιώμ. ἐπιχωρίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ ἀρχ. ἀποχωρίζω.

1) Διακρίνω, ξεχωρίζω τινὰ ἀπὸ τινος Τσακων.: Ὁνι ἀποχωρίζου ντι ἀπὸ τὸν αἰθίμι (δὲν σὲ ξεχωρίζω ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου, σὲ θεωρῶ ὡς ἀδελφόν). 2) Διασπῶ τὰ μόλις συγκατατούμενα μέρη πράγματός τινος, οἶον ξύλου, πηλίνου ἀγγείου κττ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Ἐπεχώρισα ἔναν σανίδ' ὀκισμένον Τραπ. Ἀποχώρισον τὸ ξύλον Χαλδ. 3) Χωρίζω ἀπ' ἀλλήλων σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Βάλθηκε αὐτὴ ἡ παλαιογυναῖκα ν' ἀποχωρίση τὸ ἀντρόγυνο. Ν' ἀποχωρίσης τὰ στεῖρα ἀπὸ τὰ γαλάρια - τὰ σκύβαλα ἀπὸ τὸ σιτάρι κττ. σύνηθ. Ἐντὸκιοῦθεναν κ' ἐσέβα ἀνάμεσα τουν κ' ἐπεχώριστο' ἀτ'ς (ἐντὸκιοῦθεναν = ἀλληλοεδέρνοντο) Τραπ. Ὁ δεῖνα ἐπεχώρισε ἀσ' ἐμᾶς τὸ παιδί μουνα Ὁφ. || Ἄσμ.

Ὁχτρός ἔμπην ἔς τὴν μέσην μας γιὰ νὰ μᾶς ποχωρίση Κύπρ.

Ἀγάπη καὶ πολὺ σεβδᾶ ποῦ εἴχαμε τὰ δυό μας καὶ ὅποιος μᾶς ἀπεχώρισεν νὰ λάβῃ τὸν καμόν μας Νίσυρ.

Ἰγὼ χον τιτραβάγγιλου νὰ σᾶς ἀποχωρίσου, μάννις χουρίζου ἀπ' τὰ πιδιὰ καὶ ἀδέρφι' ἀπὸν τ' ἀδέρφια (ἐκ μοιρολ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Καὶ ἀμτβ. χωρίζομαι σύνηθ. Φιληθήκανε καὶ ἀποχωρίσανε σύνηθ. || Γνωμ.

Τ' ἀδέρφια ὅταν σμίγουνε, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, καὶ ὅταν ἀποχωρίζουνε, πάει καὶ βασιλεύει

Αἴγιν. || Ἄσμ.

Ἐχτρός ἦμπε ἔς τὴ μέση μας γιὰ νὰ μᾶς ποχωρίση κ' ἐμεῖς δὲ ποχωρίζομε, γλινό μου κυπαρίσσι (γλινό = λιγνὸ) Ἰων. (Ἐρυθρ.)

Μονάχα ἔς τὴ ριζούλλα μου ἀντρόγυν' εὐλογήθη

καὶ ὄρκο 'κανε ἔς τοὺς κλώνους μου νὰ μὴν ἀποχωρίση

Ἦπ. Καὶ μέσ. ἀπομακρύνομαι σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.

Χαλδ. κ. ἀ.): Ἀποχωρίστηκε ἀπὸ τοὺς φίλους του σύνηθ.

Κ' ἐπόρεσα ν' ἀποχωρίγουμε ἀσ' σὴ μάννα μου Τραπ. || Ἄσμ.

Ἀχπάσκουμε καὶ ἔς σὰ μακρᾶ, ἔς σὴν ξενιτᾶν θὰ πάω

καὶ πῶς θ' ἀποχωρίουμε καὶ ξέρω ντὸ θὰ φτάω

(ἀχπάσκουμε = ἐκκινῶ) Πόντ.

Ὅταν οἱ βλέπον, χαίρουμι καὶ τοὺν Θιὸ δουξάζου,

καὶ ὅταν ἀποχωρίζοις, τοὺν θάνατον φουνάζου

Ἄνδρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1, 150 (ἐκδ. RDawkins) «τὸ πρῶτον κάτεργον ἀποχωρίσθην». Καὶ μέσ. ἀλληλοπαθὲς σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.): Ἀποτότε ποὺ ἀποχωριστήκαμε δὲν τὸν ξαναεῖδα. Ἀποχωριστήκαμε σὰν ἀδέρφια σύνηθ. Πῶς ν' ἀποχωρίουμεστιν! Κερασ. || Ἄσμ.

Πουντὰν ἐποχωρίστημεν, λουλούδι μου καὶ ἀλλάξι,

ἔβγαλα πάνω ἔς τὴν καρδιά ἀγιάτρευτο μαράζι

Τῆλ.

Τ' ἀδέρφια μίλιν πορπατοῦν τῶαί μίλιν συντυχάν-νουν

τῶαί μίλιν συλλοῖζονται ποῦ ν' νὰ ποχωριστοῦσιν

Κύπρ.

Μὰ δὲν ἤξερω, μάθια μου, τὸ τί ἐποῖνήκα,

γιὰ πῆρε ἀη γιὰ πῆρε ἀο γιὰ ἐπιχωριστήκα

Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η 8515 (ἐκδ. JSchmitt) «ὄρκον νὰ ποιήσω πρὸς ἐσᾶς νὰ μὴ ἀπεχωριστοῦμε». 4) Χωρίζομαι, ἀπομακρύνομαί τινος μετ' ἀντικ. δηλοῦντος τὸ πρόσωπον ἢ πράγμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ χωρισμὸς Νίσυρ. Πελοπ.: Ἄσμ.

Ποῦ ποχωρίζει σήμερον μένα ὁ ἀδερφός μου

Νίσυρ.

Μάννα, ἔπλυνα καὶ ἀπόπλυνα, ἔς τὸ σπῖτι δὲ γυρίζω,

τὸν κυνηγὸ ποῦ μ' ἔπιασε δὲν τὸν ἀποχωρίζω

Πελοπ. Καὶ μέσ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Ὁ δεῖνα δὲν ἀποχωρίζεται τὴ μάννα του - τὰ παιδιὰ του - τὸ τσιγάρο του - τὸ μπιστούνι του κοιν. Πῶς ν' ἀποχωρίσκουμε καὶ σε; Τραπ. Κ' ἐπορῶ ν' ἀποχωρίγουμε καὶ σε Χαλδ. || Ἄσμ.

Τώρα φτασε τὸ τέρμενο κ' ἡ ὥρα ἡ πικραμένη

ποῦ θὰ μᾶς ἀποχωριστῆς, λαμπάδα μου γραμμένη!

(ἐκ μοιρολ.) Πελοπ. (Λακων.)

ἀποχωρισιὰ ἡ, ἀποχωρισία Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀποχωρισίγια Πόντ. (Κερασ.) ἀποχωρισιὰ Λεξ. Δημητρ. ποχωρισιὰ Ἰων. (Κρήν.) ποχωριὰ Κύπρ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποχωρίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀποχωρισμὸς ἐνθ' ἀν.: Τὴν ἀποχωρισίαν ἀτ' κ' ἐπορῶ νὰ σύρω (ὑποφέρω) Χαλδ. || Φρ. Ἀποχωρισίαν κ' ἔχουν (ἐπὶ ἀνθρώπων στενωῶς συνδεδεμένων καὶ μὴ δυναμένων ν' ἀπο-

